

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

===== Oglasi po ceniku. =====

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Srednji stan.

Kakor znano, je avstrijski »komisar za štedenje«, kakor imenujejo svojega finančnega ministra, sprožil pri Zvezi narodov pobudo, da se preišče gospodarski položaj republike po nepristranskih strokovnjakih. V ta namen sta proučila eksperta W. T. Layton in C. H. Charles Rist gospodarske razmere v Avstriji. Tudi nas zanima pred vsem položaj takozvanega srednjega stanu, ki ga tvori po večini uradništvo. Ker veljajo opazovanja teh dveh strokovnjakov prav tako za naše razmere, naj podamo nekoliko teh misli iz te knjige str. 65, poglavje IV., tudi našim članom:

Optimistične sklepe, ki smo jih deducirali glede položaja ročnega delavstva, ne moremo redno aplicirati na srednji stan. Njegovi življenjski pogoji so se v primeri s predvojnimi razmerami zelo poslabšali.

Devalvacija krone je uničila največji del prihrankov tega stanu. Iz razloga, ker ni popravševanja po ljudeh, ki so se posvetili prostim poklicem, in je teh oseb zelo, zelo mnogo, nastala je situacija, ki jo je smatrati za nad vse perečo.

Univerze so zašle v težak položaj, ker ne zadoščajo dohodki ustanov, dijaških pristojbin in državnih subsidij za vzdrževanje učnih moči in znanstvenih pripomočkov. Istotako je tudi pravniški in zdravstveni poklic utrpel veliko izgubo, ker ni klijentov iz bivše velike države. Najznamenitejši zastopniki teh poklicev žive ponajveč od klijentov iz inozemstva. Mnogo pripadnikov srednjega stanu je prebilo leta in leta v največji revščini in životari še vedno jedva za silo, za kar gre pa zasluga zakonu, ki regulira najemnine za stanovanja in pa ker srednji stan sam oddaja dele svojega stanovanja v podnajem.

Prejemki so se državnim nameščencem povečali le v najnižjih kategorijah; ti nameščenci žive za silo. Višje kategorije pa prejemajo komaj polovico tega, kar so dobivale pred vojsko, in to vzlic podaljšanju uradnih ur od 6 na 7, kar velja tudi za občinske nameščence dunajskega magistrata. Povprečni prejemki uradništva incl. vojaštvo znašajo povprečno 240 S (enako 160 zlatim kronam) na mesec. (Šiling po 8 Din — 1921 Din). Karakteristično za poveljne razmere v vseh državah je dejstvo, da sledi preobremenjevanju državnih financ pritisk na državne nameščence v tej smeri, da se utrjava v prvi vrsti njim, nudeč jim najsiromašnejšo existenco. V Avstriji je penzijski etat vsled skrčenja prevelikega števila prevzetega uradništva iz cele bivše monarhije narastel tako mogočno, da ga mu ni para v nobeni drugi državi. Umljivo je potemtakem, da ni zamogla in tudi ni smela nuditi država ob redukciji zavrženim nameščencem znatnejših podpor; ker je teh nesrečnežev velik del vsled vseobče

brezposelnosti brez zaslužka, je beda v družinah velika. Lahko trdimo, da imajo od 78.000 (!) upokojencev samo 25.000 oseb postranski zaslužek; vsi ostali žive zgolj od svoje penzije.

Kolikor je nam znano, imajo uradništvo in drugi prosti poklici v Nemčiji višje prejemke kot v Avstriji. Če je tudi položaj uradništva v Avstriji ugodnejši kot je bil pred dvema letoma, učinkuje psihološko pritisk na življenjske razmere in skrb za vzgojo doraščajoče generacije na duhove srednjega stanu vendar le ubijajoče.

Razlike.

Mi državni nameščenci smo se že davno naučili, da živimo od obljub. Vsi, tako javnost kakor merodajni činitelji priznavajo, da je naš položaj težak, celo nevzdržljiv, da so naše zahteve upravičene, osnovane tudi v zakonu, da je skrajni čas, priskočiti nam na pomoč z izboljšanjem prejemkov za naporno in odgovorno delo, vendar se pa še do danes ni izvršilo v našo korist skoro ničesar, razen, da so uzakonili pomanjkljiv zakon o uradnikih itd. in da so razvrstili nameščence, to pa nesistematski, strankarski in krivično po kategorijah ter položajih. Popolnoma pravilno in v redu je zato, če, ako naše organizacije ne zamude nobene prilike, da ne bi ponavljale in naglašale naših zahtev. Saj to je edina pot, po kateri zamoremo doseči svoje pravice.

Kakor zaznamo po bratskem glasilu iz Zagreba, se je SJN zglasil 30. maja t. l. pri finančnem ministru g. dr. Periču, ki se je mudil v Zagrebu, in ga zaprosil v imenu organiziranega nameščenstva za informacije glede aktualnih stanovskih vprašanj. Gospod minister je sprejel deputacijo zelo ljubeznivo ter je pazljivo poslušal, kar mu je deputacija proiznesla. Tudi mi ugotavljamo, da je že sprejem deputacije velik plus za naše razmere; kajti ministrov prednik dr. Stojadinović ni umeval kot izrazit kapitalist socialnih vprašanj. V svoji bankarski nadutosti ni on uradniških deputacij ne sprejemal, ne poslušal, še pripoznaval jih ni kot zastopnikov uradništva.

Deputacija je zahtevala od g. ministra, da se pobriga vsaj za najnujnejša vprašanja, kakor za izplačilo razlik, prevedbo kronskih pokojnin v dinarske, uvrstitev mest, kot Zagreba v I. draginjski razred, za pravično razvrstitev računskih in blagajniških uradnikov in za državno subvencijo podpornemu fondu SJS.

G. minister je izjavil, da je izplačilo razlik že odredeno z novim finančnim zakonom, kjer je zagotovljenih 10 ta namenov 10.000.000 Din, da bo pa za preveč potrebnosti takoj zahteval dotacije. Skrb ga bode, da se prične takoj z izplačevanjem, ker ni nikakor v redu, da ima država take

vrste dolg. Tudi je obljubil, da se bode takoj zavzel za kronske penzioniste kakor tudi za vse ostale zahteve, ki so mu bile izročene v pisni obliki. Ko ga je predsednik deputacije izrecno vprašal, če smejo za trdno upati na skorajšnje izplačilo razlik, je izjavil g. minister, da smejo in da bo on ukrenil vse potrebno, kar je v njegovi moči, da se vprašanje končno likvidira.

Vsakdo bode rekel: Zopet same obljube. Da, toda s to razliko, da se kaže sedaj vsaj dobra volja in socialna misel. Pa tudi, če se minister ne bode zavzel za to stvar in bi morda nastale še kakšne zapreke, izplačilo razlik je toliko kot zagotovljeno; kajti po informacijah, ki jih imamo, je kritje za ta izdelek že tu.

Kakor znano, so navodila za izplačevanje razlik najnižjim uslužbencem že prispela. Uradništva, kolikor ga je vzeti v poštev v južni Srbiji, je samo približno 40 rodbin. Pač pa ima nalog monopolna in poštna uprava in oddelki za šume in rudnike, da izplačajo — baje — difference vsem svojim uslužbencem do incl. II/3 takoj, to pa iz svojih previškov. Izkaze o sklepnem finančnem efektu za vse resorte izdelujejo centrale z vso naglico.

Podaljšanje uradniške nestalnosti — protiustavno.

(Iz govora narodnega poslanika Ljube Jovanovića v narodni skupščini.)

G. Ljuba Jovanović je govoril:

Ministri, ki so bili dolžni brigati se za organizacijo državne službe, niso ali nič delali ali pa so prav slabo delali. To je pravosodni minister v svojem nagovoru in v pisni motivaciji prav obširno popisal. Popolnoma se strinjamo s prejšnjimi govorniki, ki so rekli, da se pod besedo »redukcija« državnega uradništva skriva čisto nekaj drugega. Poleg dobrega namena je tu tudi namen, da se odstranijo iz državne službe uradniki, ki so na poti članom vlade ali pa onim gospodom poslancem, ki brez poslušnega državnega uradnika v svojem kraju ne bi mogli priti do mandatov. Naše veliko zlo je, da pri nas ni politične odgovornosti. Minister tu lahko upropasti celo stranko s svojim delovanjem; samo da ima svoj položaj v stranki ali v parlamentu, pa je siguran.

Čudil sem se takrat, ko se je delal sedanjí uradniški zakon, kako so bili vanj z več strani vrinjeni amandmani, o katerih v zakonodajnem odboru ni bilo nič slišati. Ta zakon je bil potem v tej obliki kar na »juriš« izglasovan in vsi amandmani sprejeti. Pravijo, da mora v teh treh letih provizorija biti predložen in sprejet zakon o centralni upravi. To pa je popolnoma neodvisno od današnjega predloga. Saj je to isti zakon o centralni upravi, ki je bil leta 1922. umak-

njen iz zakonodajnega odbora. Ko se je odbor sestel, ni bil noben član vlade navzoč.

Se nekaj izgovorov je, s katerimi se hoče nestalnost uradnikov opravičiti. Doseči se hoče s tem, da bi imeli še tri leta sejem za uradništvo. Zakonski načrt, ki je na dnevnem redu, je neustaven in protiususten. Če bi bil gospod pravosodni minister, predsednik, bi ga prosil, da ta zakonski načrt umakne. Zakonski načrt je nasproten z ustavo.

V členu 108. ustave je jasno rečeno: Uradnik, ki mu je z zakonom zagotovljena stalnost, ne more proti svoji volji biti odpuščen brez razsodbe kazenskega ali disciplinarnega sodišča. Jasno je, da se je v doli treh let lahko izvršila revizija uradništva. Ko je ta rok potekel, je ta pravica revizije prenehala tako za narodno skupščino kot za ministre. To je bilo določeno z ustavo in vi nimate več take pravice. Zato glasujte kakor hočete! A predno glasujete proti naši ustavi, bi bilo potrebno, da vprašate svojo vest in da se spomnite, kaj ste prisegli.

Gospodje ministri tega zakona ne bi smeli podpisati, ker po ustavi in po zakonu o ministrski odgovornosti odgovarjajo za vsako kršitev ustave. To jasno določa člen 106 in 108. Zadnjič apeliram na zavest o pravičnosti in prosim gospode ministre, da ta zakon umaknejo.

Sledilo je glasovanje v načelu in v podrobnostih. Po končnem glasovanju je bil zakon sprejet s 120 proti 88 glasovom.

Razmišljanje obsojenca.

Niso to razmišljanja onega obsojenca, ki je bil morda pri zadnjem porotnem zasedanju obsojen v smrt na vešalih ali na 20-letno ječo, nego so to razmišljanja onega, ki je obsojen na 35letno službovanje med izmečki človeške družbe.

Vsakdo se zaima za obtoženca, dokler stoji pred poroto; vsakdo si globoko oddahne, ko čuje, da je ta ali oni nevarni vlomilec, tat, slepar, ropar, ubijalec; morilec itd. za toliko in toliko let ali celo za celo življenje izginil za varno obzidje jetnišnice ali kaznilnice. Ako je bil zločinec posebno »slaven« in »ženijalen«, se ga tudi pozneje še marsikdo spominja in se zanima za njegovo življenje tekom izvrševanja kazni. Nihče pa ne misli na one, ki so soobsojeni, da prebijejo večji del svojega življenja med temi zločinci, ki jih je izključila človeška družba iz svoje srede. Nihče se ne zanima za te trpine, ki jih je država najela, da pripomorejo pravici do zadoščenja, da nudijo zakonom jamstvo za njihovo uveljavljanje in da s čuvanjem izločenih individuijev varujejo javnost pred ponovnimi ozledami s strani teh elementov.

Širša javnost niti ne ve za jetniške in kaznilniške nameščence. In če ve, si gotovo misli, da je tu vendar ena častna izjema državnih uslužbencev, ki so s svojo usodo tako zadovoljni, da nimajo niti najmanjše želje po izboljšanju svojih življenjskih prilik; kajti še nihče ni čul, da bi se bil kak jetniški ali kaznilniški uslužbenec oglašil s kako zahtevo oziroma pritožbo.

Ako je tako mnenje o nas razširjeno, smo temu seveda sami krivi, ker se nismo javili. Obžalovati pa je, da to mnenje ne odgovarja dejanskemu stanju. Že dejstvo samo, da smo državni uslužbenci, pove jasno, da imamo iste skupne težnje, kakor vsi drugi naši tovariši, ki jim država reže trdi vsakdanji kruh. Toda imamo še specijelne razloge, vsled katerih si upam trditi, da nobena druga stroka državnih uslužbencev ne trpi danes pod brezobzirnostjo merodajnih činiteljev toliko, kot ravno jetničarji in kaznilničarji. Marsikdo bo temu ugovarjal, saj se najdejo celo med državnimi uslužbenci posamezniki, ki menijo, da pač ni lepše in udobnejše službe od pazniške. »Saj tak-le paznik cel božji dan ne dela drugega, kakor

za kaznjenci postopa.« sem čul že tega in onega. Da tako mnenje ovržemo, je potrebno, da si malo bližje ogledamo to »postopanje« in njega udobnosti.

Večina državnih uslužbencev opravlja svojo službo 7 do 8 ur na dan. Za paznike je s posebnimi propisi določen služben čas podnevi od 6 do 18 in pol ure z žurnim opoldanskim odmorom. Ako se upošteva, da ima marsikdo do 3 četrt ure hoda do stanovanja, se lahko trdi, da znaša ta odmor za te v resnici le pol ure, ki jim komaj zadošča za použitje kosila. Iz popoldanske službe se vračajo taki oddaljenci v zimskem času po temi, v poletnem času pa pridejo z mrakom domov. Za rodbino in domače hišne opravke jim torej ne preostaja časa.

Poleg dnevne pa imamo tudi nočno službo, ki traja od 18. do 6. ure zjutraj in ki zadene vsakega paznika vsak drugi ali tretji dan. Po nočni službi so pazniki prosti pol dne, pravilno 6 ur, ki komaj zadošča za spanje. Toda malo jih je, ki gredo spat, zakaj vsakdanje skrbi za družino in nujna domača opravila jih silijo zopet le k delu.

In v čem obstoja ta služba? V nadzoru vanju kaznjencev. Kaj si misliš o tem, cenjeni čitatelj. Skušaj se zamisliti malo v položaj, da si sam v zaprti delavnici sredi 15 do 20 zločincev najtežjega kalibra. Vsak ima kako orodje v rokah, da lahko dela. Tudi ti si oborožen s sabljo in pištolo, toda dvomim, da bi bil gospodar situacije, ako so se trije, štirje onih ali pa vsi dogovorili, da v ugodnem trenutku planejo po tebi. Lahko si predstavljam tvoje občutke pri tej misli, toda pomisli samo, da smo mi vsak dan izpostavljeni taki nevarnosti. Sicer slučajni upora hvalabogu niso na dnevnem redu, toda dogajajo se vendar in vsak naših starejših tovarišev je tekom svoje dolge službene dobe gotovo že doživel vsaj eno tako pobuno kaznjencev, dočim so mnogi postali žalostne žrtve svojega poklica. — Poleg te nevarnosti preže nate zavratni bacili nalezljivih bolezni; neznosen vzduh v delavnicah in celicah ti mori pljuča. Morda si bil, dragi čitatelj, tudi vojak in si nosil puko? Ako ti je to ugajalo, lahko prideš k nam in nosil jo boš še 35 let. Ne boš samo »postopal« za kaznjenci, stal boš tudi na straži po 3 ure podnevi in ponoči, v vročini in mrazu, v dežju in snegu, v petek in svetek.

Toda dovolj o tem; vsaka služba ima svoje križe in težave. Hotel sem le opozoriti na največje nevarnosti in neprijetnosti naše službe tiste cenjene čitatelje, ki nam vsled nepoznanja naših službenih razmer zavidajo nekatere dozdevne ugodnosti ali takozvane beneficije, ki jih sicer že davno nimamo več, o katerih pa hočem baš vsled tega tukaj o njih govoriti.

Veliko nevarnost in odgovornost kaznilniške jetniške službe je uvidela že pokojna Avstro-Ogrska, ki je zato dovolila kaznilniškim in jetniškim uslužbencem posebne olajšave, katerih so bili deležni ti nameščenci tudi še v naši državi prva leta po prevratu. Te ugodnosti so bile: brezplačno stanovanje, kurjava i razsventljava poleg pripadajoče aktivitetne doklade, brezplačna poprava služ-

bene obleke in čevljev, brezplačna hrana za nekatere paznike, brezplačna zdravniška ordinacija (z ozirom na veliko nevarnost infekcije), doklade za nedeljsko službo, doklade za obrtne mojstre, razne funkcijske doklade, gotov odstotek od čistega dobička, ki ga ima država od dela kaznjencev, in še nekatere druge malenkosti, ki pa so v predvojnem času tudni že znatno olajševale življenje. — K temu moram še pripomniti, da je takrat vršilo zunanjo stražno službo vojaštvo, dočim mora danes tudi to službo opravljati pazniško osebje, ki je vsled tega dvakrat bolj obremenjeno, kot svojedobno.

Bivša Avstrija je torej znala ceniti naporno in nevarno službo v jetnišnicah in kaznilnicah in je tem svojim uslužbencem v znak priznanja uzakonila zgoraj omenjene beneficije, ki so postale zakonite in lepa dediščina nameščencev nasledstvenih držav. Žal, da so te beneficije kmalu pričele izginjati, vsak državni proračun jih je bolj in bolj utesnjeval, dokler jih niso končno lanske dvanajstine popolnoma odpravile. Ker se je že od prevrata sem ustvarjal nov uradniški zakon, smo verjeli obljubam raznih činiteljev, da se bodo te beneficije na novo uredile z uradničkim zakonom. Ta zakon je končno pred 3. leti v resnici izšel, toda od obljub nam je prinesel le določilo čl. 40, ki pooblašča ministrski svet, da sme dovoliti za pojedine stroke državne službe posebne doklade v denarju ali v naravi. Kolikor je pa nam znano, so bili do danes deležni dobrot tega člena edinole nameščenci državnih bolnic, dočim čakajo vsi drugi resorti zamaž že 3. leto na tozadevne — pravilnike.

Enako je s čl. 39 ur. zak. Omenil sem že, da so nekateri naši nameščenci, ki morajo iz službene potrebe stanovati v jetnišnicah in kaznilnicah in morajo biti ponoči in podnevi službi na razpolago, uživali prosto uradno stanovanje poleg polne stanarine recte aktivitetne doklade. Čl. 39 ur. zak. pa določa, da dobivajo taki nameščenci stanarino le v toliko, v kolikor presega vrednost stanovanja. Ta stanovanja so bila pred prevredbo v resnici uradno ocenjena in bi vsak tak nameščenec moral po tej ceni dobiti mesečno še malenkosten znesek iz naslova stanarine. Toda moti se, kdor misli, da nam te pare izplačujejo. Kljub uradni ceni stanovanj smo namreč prejeli prevredbene dekrete, v katerih je ostalo vprašanje naših stanarin odprto, in dekret zopet le obljublja, da se bo vrednost stanovanja in pripadajoča stanarina ugotovila naknadno. Tudi na ta »naknadno« seveda še danes zamaž čakamo.

Da se bo videlo, kako neopravičeno se vsled tega prikrajšani na svojih službenih prejemkih taki uslužbenci, ki uživajo naravno stanovanje, naj predočim cenjenim čitateljem ta-le slučaj: V kaznilnicah je gotovo število samskih paznikov kaserniranih, ker morajo biti za vsako eventualnost pripravljeni na službo. Stanujejo po 4 do 6 skupaj v eni sobi, kjer ni razen postelj in skupne mize nobene druge oprave. Za tako »stanovanje« se jim odteguje vsa stanarina, ki znaša pri poedincih od 56 do 75 Din mesečno, tako da dobi država za eno samo tako

Modna manufakturna trgovina

Janko Češnik

Lingarjeva ulica Ljubljana Stritarjeva ulica

Opozarja pri nakupu za pomladansko letno sezijo, na svojo lepo zalogo, vseh novosti za dame in gospode.

Po najnižji ceni in solidni postrežbi.

sobo mesečno lahko znesek 450 Din, ako stanujejo v njej sami starejši pazniki, ki jim pripada višja stanarina. Najbolj famozno pa je pri tem dejstvo, da n. pr. od 4 paznikov, ki stanujejo skupaj v eni sobi, niti 2 ne plačuje enake najemnine, dasitudi imajo vsi štiri enaka ležišča. Odteguje se jim enostavno vsa stanarina, ki jim pripada po službenih letih. Ravno tako se seveda dogaja, da oni, ki je prejšnji mesec še plačal za kasarno 64 Din, plača prihodnji mesec naenkrat 75 Din, ako je med tem dobil pravo do višje stanarine, dasi tudi njegovo stanovanje ni pri tem na vrednosti dejansko prav nič pridobilo. Kako se pavi temu, prijatelji?

Čutil sem potrebo, navesti gornja dejstva, da dokažem tistim našim tovarišem državnim nameščencem, ki površno poznajo naše razmere, da naš položaj ni zavidanja vreden in da tudi mi trpimo škodo vsled neizvrševanja uradniškega zakona. Sicer se je baš te dni zopet čitalo v časopisih, da je ministri svet končno izdal pravilnik o posebnih dokladah po čl. 40 ur. zak., toda ker smo že preveč vajeni razočaranj in časniških rac, sprejemamo tudi to vest le s skepto, in naše misli zaenkrat niso dosti vedrejšje od misli naših varovancev, ki zaman hrepene po svobodi.

Češkoslovaški drž. nameščenci, njih plače in napredovanje.

§ 8. Ob novi ali ponovni namestitvi in ob razvrščanju iz (drugega), kakoršnega koli službenega razmerja, ki se ne nanaša na ta zakon, kakor tudi ob ocenjevanju veljavnosti službene dobe, provedene v kakršnem drugem položaju (§ 2) ali v kakšni drugi javni ali v privatni službi ali ki je eventualno provedena tudi v študijske svrhe, — zamore centralna oblast šteti uradniku v dobro izvestno dobo teh službenih let za višjo stopnjo plače.

§ 9. Nameščenci VI. razr., ki so pripravniki, dobivajo prva leta službe prejeme najnižje stopnje one grupe, za katero so imenovani, toda brez krajevnih doklad. Ta nagrada je enaka prejemkom najnižje stopnje pete skupine brez krajevnih doklad. Spočetkom drugega leta službe se imenuje pripravnik za stalnega, toda v najnižji stopnji one skupine, kamor spada po stroki, značaju službe in po svoji šolski izobrazbi. Pripravniki VII. razreda se imenujejo s pričetkom četrtega službenega leta za definitivne, uvrstiti jih je pa v najnižjo stopnjo pete skupine.

§ 10. Če je stalni namestitvi predpogoj strokovni izpit, dobiva pripravnik VI. razreda s pričetkom drugega službenega leta polne prejeme najvišje stopnje one skupine, kamor spada po svoji stroki in po svoji šolski izobrazbi. Če napravi podpisani izpit v določenem roku, se ga imenuje za stalnega nameščenca od drugega leta nameščenja naprej s pravico do prejemkov za nazaj. Oni pa, ki ne napravijo izpita v podpisanim času, nameščeni bodo za stalne stoprav od dneva izpita in brez pravice do prejemkov za nazaj.

§ 11. Z definitivnim imenovanjem in z razvrstitvijo v najnižjo stopnjo dotične skupine pričanja časovno napredovanje, ki ga pa zamore ukiniti edinole strokovna ali pa disciplinska komisija po izreku.

§ 12. Kadar se uvede proti nameščencu disciplinski postopek, tedaj počiva časovno napredovanje vse do završetka preiskave.

§ 13. Imenovanje nameščenca se izvrši z dekretom, ki mora vsebovati: uradni naslov nameščenca po njegovi stroki, njegov čin v službi, razred, plačo in stopnjo kakor tudi pravico do časovnega napredovanja.

§ 14. Za prosto napredovanje iz nižje v višjo stopnjo se ne izroča dekreta. Namešče-

nec je pa dolžan, da opozori merodajno oblast na svojo pravico štiri tedne pred dnem, ko mu pripada višja stopnja in sicer pismenim putem. Vsakemu nameščencu, ki ima pravico do časovnega napredovanja, izročiti je tkzv. likvidacijsko knjigo, ki mora biti iz nje razvidna plača, nasploh vsi prejemki, ki so mu že šli in mu še gredo; te knjige vodi nadrejena oblast.

§ 15. Časovno napredovanje prične v 5. skupino s 1., završi se pa s 15. stopnjo osnovne plače po skali VII. razreda. — Časovno napredovanje v 4. skupini prične s 3., završi se pa s 17. plačilno stopnjo skale VII. razreda. — Časovno napredovanje v 3. skupini pričanja, za uslužbenca z nižjo kot popolno srednješolsko izobrazbo, s 1., završi se pa s 15. plačilno stopnjo skale VI. razreda. — Pri uslužbencih z nižjo kot popolno srednješolsko izobrazbo, toda s strokovno usposobljenostjo prične časovno napredovanje z 2., završi se pa s 16. stopnjo razreda VI. Časovno napredovanje v 2. skupini pričanja s 4., sklone pa z 18. stopnjo skale VI. razreda. — Časovno napredovanje v 1. skupini pričanja za absolvente srednješolskih zavodov in visokošolskega kurza z državnim izpitom na univerzi s 5., konča pa z 19. stopnjo skale VI. razreda. — Pri absolventih srednje in visoke šole s propisanim državnim izpitom pričanja s 6., završi pa z 20. stopnjo skale VI. razreda. Za uslužbenca rudarskih oblasti s propisanim državnim in rudarskim izpitom prične napredovanje s 7., završi se pa z 21. plačilno stopnjo lestvice VI. razreda.

§ 17. Prejemki državnih uslužbencev se dele na stalne in izredne. Kot stalni se smatrajo: a) plača, b) krajevna doklada, c) rodbinska doklada, d) kvalifikacijski dodatek. Kot izredni prejemki se pa smatrajo: a) starejšinski dodatek in b) dodatek za jezike.

Plača se odreja po skali iz § 6. Krajevna doklada znaša za glavno mesto 20 %, plače, za ostala mesta 1. in 2. razreda po 90 %, v mestih 3. razreda 80 %, a za mesta 4. razreda 70 % krajevene doklade za glavno mesto Praga. Rodbinska doklada znaša za vsakega nepreskrbljenega otroka letnih 1500 kon čeških. Poleg tega se pa izplačuje za vsakega nepreskrbljenega otroka v krajih, kjer ni potrebnih šol in drugih pomožnih zavodov, še po 1000 Kč kot podporni dodatek.

§ 19. Do rodbinskih doklad imajo pravico tudi uslužbenci, ki so v začasni, pripravljalni službi.

§ 20. Kvalifikacijski dodatek (dodatek na oceno) pripada uslužbencem VII. do IV. razreda ter znaša 10 % od plače z občo oceno »odlično«, a 5 % z oceno »prav dober«.

§ 21. Starejšine samostojnih oblastev ali oddelka, kakor tudi uradniki, ki jim je poverjeno opravljanje kake oblasti ali oddelka, imajo pravico do starejšinskega dodatka, ki znaša: v VII. razredu 5 %, v ostalih razredih pa 15 % osnovne plače. Stopnjuje se ta dodatek slično kot krajevna doklada po kraju, kjer kdo službuje (§ 17); pogojen je pa z vršitvijo funkcije ter preneha, kadar ista preneha.

§ 22. Dodatek za jezike znaša 10 % od plače, a ne sme biti višji od 2000 Kč na leto; pravico do njega imajo oni uslužbenci, ki popolnoma ovladujejo državni jezik in ki so sposobni, da po § 2 zak. 1920, št. 122, vrše službo v krajih z narodno manjšino. Isto velja tudi za tuje jezike, če jih uradnik rabi pri izvrševanju svojega poklica. (Konec.)

Vestnik.

Dnevne zvišane — a ne nam. Na seji finančnega odbora 1. julija je poslanec Pušenjak ugotovil, da se je pred par dnevi razpravljalo o dokladah civilnemu uradništvu in da so se pod naslovom varčevanja doklade znatno zmanjšale. (§ 40 ur. z.) Nekaterim kategorijam, kakor uradnikom in uslužbencem kmetijskih šol in drugih gospodarskih ustanov in edine rudarske šole v Celju so se ukinile dosedanje doklade. Ugotavlja, da vlada ne smatra za potrebno, določiti doklade za uradništvu finančne stroke, ki se največ trudi, dočim sedaj ministrstvo določa visoke doklade in dnevne za častnike. Uradništvu ima še vedno na potovanju 65 dinarjev dnevnic. Po novem zakonu bodo dobivali podporočnik 100 Din, višji častnik 120, 150, 170, 200, 250 Din. Mesečne doklade znašajo 600 do 2500 Din. Isto dobijo komandanti polkov in nebroj drugih višjih častnikov. Vsi častniki kraljeve garde dobijo 500 Din mesečne doklade. Draginjo, ki jo navaja finančni minister, občutijo vsi uradniki, katerim bi v prvi vrsti bilo potrebno povišati dnevne za potne in selitvene stroške, ker so njihove plače znatno manjše kakor plače častnikov. Kakor običajno, vojni minister ni označil finančnega efekta, niti ni povedal, ali bodo v proračunu odobreni krediti, zadostovali. Naša zahteva je, da se vsem uradnikom primerno draginji zvišajo dnevne in selitveni stroški in dajo posebne doklade vsem tistim, kateri so jih dosedaj uživali ter uradništvu finančne stroke. Za predlog ne moremo glasovati, ker se obenem ne povečajo selitveni stroški in dnevne civilnim uradnikom. — Finančni minister je obljubil, da bo v kratkem predložil uredbo o povišanju selitvenih stroškov in dnevnic civilnih uradnikov.

Škodljivci našega pokreta. V debati o redukciji gimnazij, je minister prosvete povedal, da je na naših vseučiliščih 14.000 dijakov (koliko jih pa vrhu tega študira v inozemstvu?), to je toliko, kolikor jih je imela Francija pred vojno s 40 milijoni prebivalstva brez kolonij, ki tudi dajo mnogo dijaštva. Pravilno je minister opozoril na nevarnost, ki iz tega izhaja: da dobimo inteligenčni proletarijat z vsemi posledicami. Kjer se za eno mesto potegujejo štirje, nastajajo obupne razmere. Mi bi najresneje opozorili vso javnost na to ministrov konstatcijo. Nikjer tako, kakor pri nas ne vre vse v duševni zaslužek. Velikanski naval v državne službe, kljub večnim pritožbam o slabih prejemkih. Za vsako mesto se potegujejo trije, čuvaj, sluga, pisar postati je pravi ideal. Srednje šole so nabite. Kam vse to pojde, tega nihče ne ve. Vse šole in tudi strokovne dajejo — pisarje. Vprašam orožnika, kje se je učil in odgovori: na kmetijski šoli, vprašam pisarja in pove, da je iz obrtne šole. Med prosilci za vse vrste služb je polno »strokovnjakov«. Nihče noče biti kmet ali obrtnik, ampak vsak gospodin, ki »piše«, če je tudi lačen. — Ta naval, ki mu je v velikem delu vzrok v želji za komodnim življenjem, silno škoduje javnim nameščencem, kojih razredni boj se utaplja v tisočih pretendentov, ki jim je življenjski cilj priti do kakega urada.

Društvo davčnih izvrševalcev je imelo dne 6. junija t. l. v Ljubljani svoj 19. občni zbor in je bil izvoljen za prihodnje društveno leto stari odbor z izprembo podpredsednika, ker prosi dosedanj podpredsednik za upokojeve. Novi društveni odbor tvorijo torej tovariši: Franc Rojce iz Ljubljane kot predsednik; Josip Berger iz Maribora kot podpredsednik; Ciril Vrančič iz Ljubljane kot tajnik; Gustav Mlejnik iz Škofje Loke kot blagajnik; Jakob Ferčnik z Laškega; Ivan Romih iz Celja; Ig. Bregar iz Višnje gore in Blaž Kocmur iz Kranja kot odborniki; Fr. Jaklič iz Celja in Anton Tavčar iz Cerknice kot namestnika ter Iv. Novak iz Ljubljane in Val. Resnik iz Celja kot preglednika računov. Tudi članarina ostane dosedanja in sicer po 3 dinarje na mesec od člana, a novi člani plačajo enkratno vpisnino po 1 dinar. Ti društveni prispevki naj se pošiljajo vsaj za eno četrtletje vna-

Fini ševro, lesena ali usnjata peta

Din 159.—

„Voika“ Ljubljana - nasproti Mesnega doma 1. Državni nameščenci tudi na obroke.

prej društvenemu blagajniku Mlejnku. Nekateri člani so na dolgu še za lansko leto. Ti se pozivljajo, da takoj poravnajo svoj dolg. Društveno premoženje znaša ob koncu s tem občinim zborom zaključenega društvenega leta 1925 Din 22 par. Med letom je društvo vložilo na pristojnih mestih dve vlogi in sicer radi nameravane nove redukcije 20 tovarišev ter s tem pripomoglo, da se je redukcija preprečila in je dobila Slovenija dve mesti več, tako, da je zdaj tukaj ustanovljenih 60 mest davčnih izvrševalcev. Druga vloga je bila vložena šele pred kratkim časom zaradi priznanja in podelitve odvzete službene obleke in zaradi določitve dijet pri rubežni in dražbi tudi v večjih mestih, kakor v Ljubljani, Mariboru, Zagrebu in drugod. Pri predlogih se tovariši niso mogli zediniti za ustanovitev novega pogrebne in podporna sklada. Zato se je ta ustanovitev odložila za prihodnji občni zbor, ko bo društvo obhajalo 20-letnico obstanka in se za to priliko že letos opozarjajo vsi tovariši v Sloveniji z vabilom, da se tega občnega zbora, ki se bo vršil v začetku junija v Ljubljani, gotovo udeležijo, ker se je izrekla na zadnjem občnem zboru splošna želja, da se damo zopet skupaj slikati pri fotografu, kakor pri prvem občnem zboru. Letošnjega občnega zbora se je udeležilo 21 tovarišev. — Za društvo: F. R.

Od katerega dne gre hišnemu lastniku najemina po novem stanovanjskem zakonu z dne 15. maja 1925. Višje stanov. sodišče je pred nekaj meseci izpremenilo svoje dotedanje naziranje, da gre hišnemu lastniku, ako ni bil sklenjen med njim in najemnikom drugačen dogovor, nova najemina, ki jo določa čl. 12. že od 15. maja 1925 dalje. — Začelo je priznavati novo najemino šele od prvega dne meseca, ki sledi vložitvi tožbe za zvišanje najemnine, kar pa je bilo popolnoma nepravilno ter je odgovarjalo le prejšnjemu stanovanjskemu zakonu. Zadnji čas pa se je postavilo višje stanov. sodišče zopet na pravilno stališče ter je z odločbo Br. 558/1926 z dne 23. marca 1926 razsodilo, da ima najemnik plačati najemino po novem stanov. zakonu od 15. maja 1925 dalje in to za to, ker je v tem slučaju hišni lastnik takoj, ko je stopil sedanji stanovanjski zakon v moč, zahteval od najemnika povišano najemino ter je jemal odtlej od najemnika vsa plačila le na račun. V vseh slučajih torej, v katerih je hišni lastnik takoj, ko je novi stanovanjski zakon stopil v veljavo ali pa še prej naznanil najemniku, da stara najemina ne velja več in da bo zahteval najemino, kakor jo bo določil novi stan. zakon

ter je pri plačilu najemnine od 15. maja 1925 dalje vedno izrečno dejal najemniku, da vzame najemino le na račun — mora stanovanjsko sodišče I. stopnje prisoditi hišnemu lastniku, ako toži na zvišanje najemnine, novo najemino po čl. 12 stanovanjskega zakona za ves čas od 15. maja 1925 dalje. Pritožba na višje stanovanjsko sodišče v Zagrebu zoper vsako drugačno odločbo prve instance mora imeti torej odsej uspeh ter se je sklicevati v pritožbi na zgoraj navedeno odločbo viš. stan. sodišča br. 558/1926 z dne 23. marca 1926.

Po kongresu poštinih maturantov. Maturantsko društvo pošt. in telegr. činovnika kralj. SHS nas prosi za naslednjo objavo: Ker bi si lahko marsikdo mislil, kako to, da se ni vršil te dni v Splitu kongres vsega poštnega uradništva brez razlike, sporoča maturantsko društvo poštinih uradnikov sledeče: Skupen kongres bi se lahko vršil, ko bi se uradništvo razvrstilo pravično tako, kakor veleval zakon. Ker pa naredba poštnega ministrstva ni upoštevala čl. 6 zakona, po katerem gre druga kategorija dovršenim srednješolcem z maturo in je kratkoma pomešala ljudi z ljudsko šolo, je čisto razumljivo, da je dvignilo te ni v Splitu 400 poštinih maturantov svoj glas proti takemu postopanju. Ta ureba je rodila že take anomalije, da so imenovani za predstojnike večjih uradov ljudje, ki imajo bore malo šolske izobrazbe, ki pa, čeprav mlajši po letih, zapovedujejo starejšim uradnikom z maturo in z izvršno strokovno izobrazbo. Žalostno je, da se mora uradnik maturant boriti za pravice, ki mu jih daje zakon, za pravice, katere je ministrstvo prosvete v popolnem razumevanju dalo že a priori učitelstvu. 400 maturantov poštinih uradnikov nima pravice do I. skupine II. kategorije, kar bi veljalo letno nekaj tisočakov, če že hočemo to tudi budžetarno opravičiti, dočim se mirno izdaja letno okoli 15 milijonov dinarjev za njih kolege, ki so samo na podlagi zgoraj omenjene uredbe prišli v II. kat. in ki sedaj zapirajo pot polno kvalificiranim uradnikom maturantom. Temu bodo gotovo pritrdili tudi maturantje uradniki v drugih resortih, ki so zapostavljeni napram svojim kolegom, kateri so manj kvalificirani. Vsekakor bi bilo dobro, da se pridružijo akciji poštinih maturantov tudi maturantje ostalih resortov, da bi izvojevali vse pravice, ki jim gredo po zakonu in da se bo spoštovala v prvi vrsti šolska izobrazba, ki se v državni službi preveč omalovažuje.

Listek.

Golgata, drama v petih dejanjih, spesnil Miroslav Krlež, založila v dobri prevedbi Zadruga založba v Ljubljani. Dejanje se vrši v centralni Evropi leta 1919. pred veliko nočjo. Motto: Agnus Dei! Qui tollis peccata mundi! Ora pro nobis! Literarna drama o boju delavskih mas silne napetosti z grandioznim sklepom. Naročila pri Zadrugi založbi v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5.

Zdravje, št. 6, revija Higijenskega zavoda v Ljubljani, je izšla. Ne moremo dovolj toplo priporočati te publikacije, ki je od nje s splošnega vidika dosedaj Slovenci nimamo koristnejše. Ne sme biti družine, ki ne bi bila naročena na ta list, ki mora prodreti tudi v poslednjo gorsko vas. List stane letno 30 dinarjev in se naroča pri že omenjenem zavodu, Zaloška cesta št. 2.

Underwood

pisalni stoj je dosegel svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6.

Telefon 980.

Kolesa!

samo pri Gorcu

Palata Ljublj. Kreditne banke

VAN KASTER
CACOA

Je vendar najboljši!

TOVARNA ČEVLEJ PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ulica 4.

Modna in športna trgovina
za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasproti glavne pošte.

Telefon int. 438.

L. Mikuš

Ljubljana, Mestni trg 15.

priporoča svojo zalogo
dežnikov ter sprehajalnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno

Razširjajte „NAS GLAS“

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov

priporoča tudi svojo veliko izbiro spo-
minskih izdelkov, galanterijo
in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Selenburgova ul.

Najboljši so:

Pfaff šivalni stroji

Pouk v vezenju brezplačen.

Ugodne cene! Plačljivo na obroke

Jgn. Vok

Ljubljana, Tavčarjeva ul. 7.

F. Szantner, Ljubljana

Selenburgova ul. 1.

Specijalist za ortopedi-
čna in anatomska
obuvala in tr-
govcevs čevlji.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinković nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Najboljši
šivalni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca

znamka

Griffner in Feniks

za rodbino, obrt

in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

ZADRUŽNA BANKA V LJUBLJANI

Aleksandrova cesta

Aleksandrova cesta

se priporoča za vse finančne transakcije v tu in inozemstvu. — Sprejema hranilne
vloge na knjižice in na tekočem računu. — Oddaja srečke državne razredne loterije.

C. J. Hamann,
Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest,
novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameščencev in upokojevcev za Slovenijo v Ljubljani.
Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.